EURÓPAI PARLAMENT

2004 *2009*

Plenárisülés-dokumentum

7.7.2008 B6-0348/2008

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a képviselőcsoportok által benyújtott szóbeli választ igénylő kérdésekhez

az eljárási szabályzat 108. cikkének (5) bekezdése alapján

előterjesztette: Jan Marinus Wiersma, Kristian Vigenin, Magda Kósáné Kovács, Claudio Fava, Gianni Pittella, Adrian Severin és Lévai Katalin, a PSE képviselőcsoport nevében

Mohácsi Viktória , Marco Cappato, Sarah Ludford, Metin Kazak és Csibi Magor Imre, az ALDE képviselőcsoport nevében

Monica Frassoni, Elly de Groen-Kouwenhoven és Claude Turmes, a Verts/ALE képviselőcsoport nevében

Giusto Catania, Roberto Musacchio, Vittorio Agnoletto és Umberto Guidoni, a GUE/NGL képviselőcsoport nevében

a romák etnikai alapon történő olaszországi összeírásáról

B6-0348/2008

Az Európai Parlament állásfoglalása a romák etnikai alapon történő olaszországi összeírásáról

Az Európai Parlament,

– tekintettel az emberi jogokat és alapvető szabadságokat védelmező nemzetközi és európai egyezmények, különösen az emberi jogok védelméről szóló európai egyezmény és a kapcsolódó joggyakorlat[1], az Alapjogi Charta, valamint a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezmény által elismert emberi jogokra és alapvető szabadságokra, az egyenlőség és megkülönböztetésmentesség elvére, a méltósághoz, a magánélethez és az adatvédelemhez való jogra, a gyermekek jogaira, illetve a kisebbségekhez tartozó személyek jogaira,

– tekintettel az EU-Szerződésekre, különösen az Európai Unióról szóló szerződés 2., 6. és 7. cikkére, valamint az EK-Szerződés 13. cikkére (a többek között faji vagy etnikai származáson alapuló megkülönböztetés elleni intézkedések), 12. cikkére (az állampolgárság alapján történő megkülönböztetés tilalma), 17. cikkére (uniós polgárság), 18. cikkére (szabad mozgás), valamint 39. és azt követő cikkeire (munkavállalók szabad mozgása),

– tekintettel a személyek közötti, faji- vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló, 2000. június 29-i 2000/43/EK tanácsi irányelvre, különösen a közvetlen és közvetett megkülönböztetés definíciójára, az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre, valamint a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre,

– tekintettel a romák beilleszkedését szolgáló közösségi eszközökről és politikákról szóló bizottsági belső munkadokumentumra, valamint az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének 2008-as éves jelentésére,

– tekintettel a többek között a romákkal, a rasszizmussal és idegengyűlölettel, a megkülönböztetés elleni intézkedésekkel és a szabad mozgással foglalkozó korábbi állásfoglalásaira[2],

– tekintettel eljárási szabályzata 108. cikkének (5) bekezdésére és 103. cikkének (2) és

[1] Különösen a D.H. és mások kontra Cseh Köztársaság ügyben hozott ítélet.

[2] Az Európai Unióban élő romák helyzetéről szóló 2005. április 28-i, az Európai Unióban élő roma nők helyzetéről szóló 2006. június 1-jei, az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38/EK irányelv alkalmazására vonatkozó 2007. november 15-i, valamint a romákkal kapcsolatos európai stratégiáról szóló 2008. január 31-i európai parlamenti állásfoglalások.

(5) bekezdésére,

A. mivel az EU a demokrácián és a jogállamiságon, az emberi jogokon és alapvető szabadságokon, az egyenlőségen és a megkülönböztetésmentességen – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek védelmét is – alapuló értékközösség, és mivel az EU elkötelezett a rasszizmus és idegengyűlölet, valamint az EK-Szerződés 12. és 13. cikkében említett indokokon alapuló mindenféle megkülönböztetés elleni küzdelem mellett,

B. mivel ezek az értékek az EU-ban a megkülönböztetés elleni és a szabad mozgásról szóló irányelvek segítségével, valamint az ezeket alátámasztó politikák révén érvényesülnek, amely irányelveket maradéktalanul végre kell hajtaniuk a tagállamoknak, és tartózkodniuk kell minden olyan cselekedettől, amelyek megsérthetik ezeket,

C. mivel a romák a rasszizmus és a megkülönböztetés legfőbb célpontjai közé tartoznak, amint az kiderül a romák elleni támadásokkal és erőszakkal is járó közelmúltbeli olaszországi és magyarországi incidensekből, illetve amit új Eurobarometer-felmérések is megerősítenek,

D. mivel a Bizottság belső munkadokumentumában hangsúlyozza, hogy már most is egy sor uniós jogalkotási és pénzügyi eszköz és politika áll a tagállamok rendelkezésére, amelyek segítségével harcolhatnak a romákkal szembeni diszkrimináció ellen, valamint ösztönözhetik a romák beilleszkedését és integrációját, különösen az e területre vonatkozó legjobb gyakorlatok cseréje és előmozdítása révén,

E. mivel a roma népesség saját nemzetállammal nem rendelkező páneurópai etnikai-kulturális közösség, következésképpen az EU-nak kiemelt felelőssége, hogy a tagállamokkal együtt európai romastratégiát és romapolitikát dolgozzon ki,

F. mivel 2008. május 21-én az olasz kormány rendeletet adott ki, melyben szükségállapotot hirdetett a Campania, Lazio és Lombardia területén letelepedett nomád közösségekkel kapcsolatban[1] a polgári védelemről szóló 225. számú, 1992. február 24-i törvény alapján, amely hatáskörrel ruházza fel a kormányt, hogy szükségállapotot hirdethessen „természeti katasztrófák, katasztrófahelyzetek vagy más olyan események esetén, amelyek intenzitásuk vagy kiterjedésük miatt rendkívüli hatásköröket és eszközöket igényelnek”,

G. mivel ezt a rendeletet 2008. május 30-án a miniszterelnök további utasításai („ordinanze”) követték[2], amelyekben:
- Róma, Milánó és Nápoly prefektusát kinevezi a roma szükségállapot biztosainak;
- rendkívüli hatáskörökkel ruházza fel őket személyek, köztük kiskorúak azonosítása tekintetében, akár ujjlenyomatvétel segítségével is,
- felhatalmazza őket, hogy meghozzák a szükséges intézkedéseket azokkal szemben,

[1] 2008. május 26-i 122. sz. olasz Hivatalos Lap.
[2] A 3676. sz. Laziói, a 3677. sz. Lombardiáról és a 3678. sz. Campaniáról, 2008. május 31-i 127. sz. olasz Hivatalos Lap.

akiket közigazgatási vagy bírósági intézkedés által kiutasítottak vagy kiutasíthatnak, - feljogosítja őket arra, hogy (jóllehet a jogállamiság és az uniós jogszabályok megsértése nélkül) eltérhessenek alkotmányos előjogokat érintő kérdések széles körére vonatkozó jogszabályok egész sorától (ilyen előjog a tájékoztatáshoz való jog olyan közigazgatási eljárások esetén, mint az ujjlenyomatvétel, vagy annak követelménye, hogy a fényképezéssel, ujjlenyomatvétellel vagy antropometriai adatok gyűjtésével járó személyazonosság-ellenőrzés feltétele az, hogy a szóban forgó személyek veszélyesek vagy gyanúsak, vagy pedig megtagadják személyazonosságuk igazolását),

H. mivel a rendelet szükségállapotot hirdetett a 2009. május 31-ig terjedő egyéves időszakra,

I. mivel az olasz belügyminiszter többször kijelentette, hogy az ujjlenyomatvétel célja az Olaszországban élő roma népesség összeírása, valamint hogy a szokásos jogszabályoktól való eltérés révén szándékában áll engedélyezni a táborokban élő romák, köztük a kiskorúak ujjlenyomatának összegyűjtését, megerősítve, hogy Olaszország folytatni fogja ezt az azonosítási műveletet, amely október 15-ig lezárul Milánóban, Rómában és Nápolyban,

J. mivel Olaszországban – Milánóban és Nápolyban – már folyamatban vannak az ujjlenyomat-vételi műveletek, és mivel civil szervezetek tájékoztatása szerint ezeket az adatokat a prefektusok adatbázisokban őrzik,

K. mivel Barrot és Špidla biztosok hangsúlyozták ennek kapcsán az egyenlőség és a megkülönböztetésmentesség elvének fontosságát az EU-ban, megerősítve, hogy az uniós jogszabályok világosan tiltják a faji és etnikai alapon történő megkülönböztetést,

L. mivel az UNICEF, az Európa Tanács főtitkára és az Európa Tanács emberi jogi biztosa aggodalmának adott hangot, illetve az utóbbi memorandumot küldött az olasz kormánynak többek között a rasszizmussal, az idegengyűlölettel és a romák emberi jogainak védelmével kapcsolatban,

M. mivel az olasz adatvédelmi hatóság tájékoztatást kért az illetékes hatóságoktól, nevezetesen a római, a milánói és a nápolyi prefektustól azzal kapcsolatban, hogy a romáktól, köztük a kiskorúaktól való ujjlenyomatvétel lehetősége olyan megkülönböztetéssel járhat, amely érintheti a személyes méltóságot is, nevezetesen a kiskorúakét,

1. sürgeti az olasz hatóságokat, hogy tartózkodjanak a romák, köztük a kiskorúak ujjlenyomatainak begyűjtésétől, mivel ez egyértelműen az emberi jogokról szóló európai egyezmény 14. cikke által tiltott faji és etnikai alapon történő megkülönböztetést jelentene a roma származású vagy nomád uniós polgárokkal és más polgárokkal szemben, akiknek nem kell keresztülmenniük ezen az eljáráson;

2. osztja az UNICEF aggodalmait és a gyermekek védelme érdekében elfogadhatatlannak tartja alapvető jogaik megsértését és kriminalizálásukat, továbbá osztja az Európa Tanács és számos civil szervezet és vallási közösség aggodalmait, és

úgy véli, hogy a roma gyermekek jogai védelmének a legjobb módja az oktatáshoz, a lakhatáshoz és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférésük biztosítása a beilleszkedési és integrációs politikák keretében, illetve a kizsákmányolástól való megvédésük;

3. osztja a Bizottság véleményét, miszerint az ilyen cselekedetek a közvetlen és közvetett megkülönböztetés tilalma megsértésének minősülnek, különösen amint azt a személyek közötti, faji- vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló, 2000. június 29-i 2000/43/EK tanácsi irányelv megállapítja, illetve amint az EK-Szerződés 12., 13., valamint 17–22. cikke rögzíti;

4. ismételten megerősíti, hogy a kirekesztést fokozó politikák soha nem lesznek hatékonyak a bűnözés elleni küzdelem tekintetében és nem fognak hozzájárulni a bűnmegelőzéshez és a biztonsághoz;

5. nyomatékosan és nyíltan elítéli a romákat és az egyéb, „cigánynak” tekintett személyeket érő hátrányos megkülönböztetés valamennyi formáját;

6. felhívja a tagállamokat, hogy vizsgálják felül és helyezzék hatályon kívül azon jogszabályaikat és politikáikat, amelyek faji és etnikai alapon – közvetlenül vagy közvetetten – megkülönböztetik a romákat, és felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy ellenőrizze az EU-Szerződések, valamint a diszkrimináció elleni, illetve szabad mozgással kapcsolatos intézkedésekre vonatkozó uniós irányelvek tagállami alkalmazását ezek következetes és maradéktalan végrehajtásának biztosítása érdekében, továbbá felhívja őket arra, hogy tegyék meg a szükséges intézkedéseket, amennyiben ez nem biztosított;

7. felhívja a Bizottságot, hogy gondosan értékelje az olasz kormány által hozott jogalkotási és végrehajtási intézkedéseket annak ellenőrzése céljából, hogy azok összhangban vannak-e az EU-Szerződésekkel és az uniós joggal;

8. aggodalmát fejezi ki azon – az olasz kormány által kibocsátott közigazgatási rendeletekben és utasításokban szereplő – állítással kapcsolatban, hogy a roma táborok jelenléte a nagyvárosok körül önmagában súlyos társadalmi szükséghelyzetet jelent, amely komoly következményekkel jár a közrendre és közbiztonságra nézve, ami igazolja a 12 hónapos szükségállapot kihirdetésének indokoltságát;

9. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a szükségállapot kihirdetése következtében a jogszabályoktól eltérő rendkívüli intézkedéseket hozhatnak a prefektusok, akik felhatalmazást kaptak bármilyen intézkedés meghozatalára – akár ujjlenyomatok gyűjtésére is – a „természeti katasztrófák, katasztrófahelyzetek vagy más események” esetén a polgári védelemre vonatkozó jogszabály alapján, ami nem megfelelő és nem arányos e konkrét esetben;

10. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy folytassák a romákkal kapcsolatos uniós politikák megerősítését azáltal, hogy uniós romastratégiát alakítanak ki a tagállamoknak és civil szervezeteknek a romák – különösen a roma gyermekek –

integrációjával és beilleszkedésével foglalkozó fellépések és projektek támogatása és ösztönzése céljából;

11. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy egy uniós romastratégia és a roma integráció évtizede keretében fogadjanak el olyan jogszabályokat és politikákat, amelyek segítik a roma közösségeket, illetve előmozdítják integrációjukat minden területen, továbbá indítsanak rasszizmus és megkülönböztetés elleni programokat az iskolákban, valamint a foglalkoztatás és a média terén;

12. megismétli ezzel összefüggésben annak fontosságát, hogy az uniós pénzforrások által biztosított lehetőségek maradéktalan kiaknázásával dolgozzanak ki EU-s és nemzeti szintű stratégiákat az iskolákban tapasztalható roma szegregáció megszüntetése, a roma gyermekek számára a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés biztosítása (részvétel a rendes oktatásban, speciális ösztöndíjak és gyakornoki programok bevezetése), a romák munkaerő-piaci hozzáférésének biztosítása és javítása, az egészségügyi ellátáshoz és a szociális biztonsági ellátásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása, a lakhatás terén fennálló diszkriminatív gyakorlatok elleni küzdelem, valamint a romák társadalmi, gazdasági, kulturális és politikai életben való részvételének fokozása érdekében;

13. üdvözli, hogy a Bizottság diszkrimináció elleni munkacsoportot állított fel, amelyben valamennyi tagállam képviselteti magát, továbbá kéri, hogy az illetékes európai parlamenti bizottság lépjen kapcsolatba e munkacsoporttal és legyen teljes hozzáférése annak munkájához; felhívja illetékes bizottságát, hogy alakítson ki párbeszédet a tagállamok nemzeti parlamentjeivel ebben a témában;

14. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az Európa Tanács főtitkárának, az Európa Tanács emberi jogi biztosának, az UNICEF-nek, valamint az olasz adatvédelmi hatóságnak.